

[Holger Eriksen.]

i udvalget, så langt fremme, at jeg har grund til at håbe, at et nyt udvalg i løbet af meget kort tid vil kunne afgive betænkning. Det, der har taget en væsentlig del af tiden, har været, at man har villet undersøge, om forslaget i alle tilfælde sikrede, at det blev sælgerne, der i form af lavere pris kom til at bære grundstigningsbyrden, og ikke som det hidtil har været, at det var køberne, der først betalte en spekulationspris og derefter kom til at udrede grundstigningsafgiften oven i handelen.

Iøvrigt har udvalget været stærkt inde på at drøfte muligheden af at indføre hvilende grundstigningsskyld for grundarealer, der var forsvarligt udnyttede, så at betalingen af grundstigningsskylden først skulle ydes i det øjeblik et ejerskifte fandt sted. Man vil utvivlsomt fortsætte drøftelsen af dette problem.

Jeg anbefaler iøvrigt forslaget til vedtagelse.

Axel Kristensen: Da mit partis ordfører er syg, skal jeg i hans sted gøre nogle bemærkninger til det foreliggende lovforslag.

Jeg vil straks sige, at mit parti giver tilslutning til, at de reelle værdistigninger på jord, der nu kommer ejeren tilgode, og som finder sted, uden at ejeren har medvirket til denne stigning, naturligvis bør tilfalde samfundet ud fra den betragtning, at det er samfundsskabte værdier. Jeg vil gerne samtidig meget stærkt fremhæve, at det må være den reelle værdistigning, der er tale om, og ikke den rent indbildte, som ofte i meget høj grad skyldes, at samfundet ikke har løst sin opgave at sikre landets pengevæsen. Det forekommer mig, at meget af den diskussion, der føres om værdistigningen, føres på ganske galt grundlag. At sammenligne værdien af en ejendom på et tidspunkt, hvor kronen har en vis købeevne, med hvad den vurderes til på et andet tidspunkt, hvor kronen har en helt anden købeevne, og så beskattede denne inflationsstigning som en grundværdistigning, forekommer mig ganske urimeligt. Desuden forekommer det mig, at der i altfor ringe grad bliver taget hensyn til de omkostninger, der er ved at omlægge jordens brug fra landbrugsjord eller gartnerjord til byggegrunde, og at de, der betaler disse udgifter, ikke bliver rimeligt stillet ved det foreliggende lovforslag. Det er endda således, at de mennesker, der køber den nøgne jord, og som

betaler afgifter til vej, kloak og vand, i lang tid betaler højere skatter, end hvad der svarer til brugsværdien. I virkeligheden er det dem, der har skabt den højere værdi og ikke samfundet.

Når man behandler disse spørgsmål rent statistisk og teoretisk, bliver det ofte meget svært at få et klart billede af, hvad der sker, fordi tallene ikke fortæller hele sandheden. Det bliver så langt mere anskueligt, hvis man tager, hvad der sker i det praktiske liv.

Lad mig tage et eksempel fra Københavns omegn. Jeg kunne f. eks. tage et eksempel som villabyen Søborg i Gladsaxe kommune. På et vist tidspunkt, da disse arealer lå hen som ren landbrugsjord, var der stor trang blandt jævne folk, arbejdere og funktionærer, til at få deres eget lille stykke jord og med tiden også deres eget hus. Man var blevet træt af at leve på et Nørrebro eller et Vesterbro, og det var godt, at man var blevet træt af det. De områder, der burde være udstykket dengang, var Brønshøj, Borups Allé området, Husum, Emdrup o. lign. Men på disse arealer lagde Københavns kommune en klam hånd, ganske som den gør nu på andre områder. Så måtte disse jævne mennesker søge meget længere væk end rimeligt var, ud til rene landbrugsjorder, hvor man endnu ikke havde fået stillet embedsmaskineriet op, alle disse smukke krav, der skal opfyldes, for at man kan eje og bygge, men som udelukker den ubemidlede fra at købe. De købte da grunde uden veje, uden kloakker, uden noget som helst og uden nævneværdig udbetaling, nogle få kroners udbetaling, og med stor sparsommelighed sparede de sammen og skabte villabyer, som nu er en pryd for samfundet. Så kommer man bagefter og vurderer den stigning, der er skabt, og siger, den er samfundsskabt; man vurderer de anlæg, disse mennesker har foretaget, i kroner, der er det halve værd af, hvad de var dengang; man giver dem et fradrag i det nominelle beløb og siger, de skal betale grundværdistigningsskat af værdistigningen på de anlæg, de selv har skabt. Dette er fuldkommen urimeligt. De mennesker, der har skabt en sådan villaby, har betalt store vejanlæg, sporvogne, rub og stub af, hvad der er kommet, og har forårsaget den værdistigning, der er sket. Man kan ikke på nogen måde bære sig ad, som man her gør, hvis man ikke vil berøve menneskene modet på at prøve at skaffe sig eget hjem; man kan ikke ved en sådan fremgangsmåde stille disse mennesker således, at de, når de bliver gamle, ikke kan